

Sèrie 2

CONSIDERACIONS GENERALS SOBRE LA CORRECCIÓ

La finalitat dels exàmens per a majors de vint-i-cinc anys és comprovar, d'una banda, el grau de coneixement sobre una matèria, en aquest cas història, i, de l'altra, la competència i destresa en les capacitats de raonament, d'exposició, de síntesi, de redacció i totes aquelles que són necessàries per començar una carrera universitària.

La correcció de l'examen, per tant, ha de tenir en compte aquests dos paràmetres: incloure com a criteris de valoració tant el coneixement del que es pregunta com la manera com es respon i s'exposa, no valorant-ho per separat, sinó en conjunt, lligat, de manera harmònica. En definitiva, comprovar quin grau de maduresa intel·lectual té la persona que s'examina i corregir la prova en funció d'aquest fet.

Pel que fa al coneixement històric, el corrector ha de valorar, segons el seu criteri i com a expert, de quina manera l'examinand respon uns quants elements que caracteritzen el fet històric que es demana, com el situa cronològicament, com n'exposa els trets principals i com sap descobrir el joc de les causalitats i la lògica dels esdeveniments.

Però, a més, ha de valorar, alhora, si l'examinand ha entès el que se li pregunta, de quina manera expositiva i raonada respon i quin grau té de coherent, clar i concís l'examen com a text.

Per tant, i com a criteris de correcció, volem apel·lar a la reconeguda capacitat de l'examinador per actuar d'una manera lliure per tal de ponderar tots aquestes reflexions i plasmar-ho en la valoració que faci de cada un dels exàmens.

La prova té dues parts. La primera part parteix d'un fet contemporani i cal que respongui les preguntes que es fan. El criteri és que conegui un tema actual i la seva base històrica. La segona part l'examinand només pot contestar tres de les cinc preguntes de l'examen.

En cap cas heu de corregir i valorar si n'hagués respòs més de tres. Creiem que com a criteri a seguir, en aquest cas, seria la d'anar corregint fins arribar a la tercera i deixar les altres dues o una de més sense nota.

PRIMERA PART

Observeu la fotografia i llegiu el text que hi ha a continuació, i responeu a les tres preguntes següents. (4 punts)

1) Comenteu la fotografia anterior i contextualitzeu-la històricament (1 punt)

El 23 de juny de 1940, Hitler arribava a París en avió i a la matinada. A partir d'aquí va fer una visita a la ciutat, primer al teatre de l'Opera, després els Camps Elisis, la Madeleine, el Trocadero i la Torre Eiffel. Aquí es van fer unes fotos una de les quals és el document que presentem. L'examinand ha d'identificar Hitler i París i l'ha de situar durant la Segona Guerra Mundial. Hauria de poder explicar que se sol fer començar la guerra l'1 de setembre de 1939 amb la invasió alemanya a Polònia i les declaracions de guerra subsegüents del Regne Unit i França. A la primavera de 1940 es va adreçar la guerra cap a l'Europa occidental i el 14 de juny les tropes alemanyes entraven a París i el 22 França signava un armistici amb Alemanya. La foto, però, és emblemàtica per mostrar l'enemistat franco-alemanya que havia marcat la història contemporània. Ja es podria remuntar a la guerra franco-prussiana de 1870, a la Primera Guerra Mundial i a la Segona Guerra Mundial.

2) Esmenteu les raons per les quals s'ha concedit el Premi Nobel de la Pau a la Unió Europea. (1 punt)

En aquest cas l'examinand només ha d'enumerar les raons principals per les quals es dona el premi i que pot treure del text. Ara, ja que es tracta del Nobel de la Pau, la raó fonamental és haver allunyat, amb la creació de la Unió Europea, el fantasma de la guerra a Europa occidental i, sobretot, entre Alemanya i França. Alhora, la declaració insisteix en el fet que la Unió Europea també és un sinònim de democràcia i de respecte als drets fonamentals de per persones.

3) Expliqueu el procés de formació de la Unió Europea. (2 punts)

La Unió Europea va néixer amb l'anhel d'acabar amb els freqüents i cruents conflictes entre veïns que havien culminat en la Segona Guerra Mundial. En els anys 50, la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer és el primer pas d'una unió econòmica i política dels països europeus per a assolir una pau duradora. Els seus sis fundadors són Alemanya, Bèlgica, França, Itàlia, Luxemburg i els Països Baixos. En 1957 se signa el Tractat de Roma, pel qual es constitueix la Comunitat Econòmica Europea (CEE) o «mercat comú». El 1 de gener de 1973 Dinamarca, Irlanda i el Regne Unit entren a formar part de la Unió Europea, amb el que el nombre d'estats membres augmenta a nou. Amb la caiguda del règim de Salazar a Portugal en 1974 i la mort de Franco a Espanya en 1975 desapareixen les últimes dictadures d'arrel feixista d'Europa. En 1981 Grècia passa a ser el desè membre de la UE, i, cinc anys més tard, se sumen Espanya i Portugal. En 1986 se signa l'Acta Única Europea, tractat que constitueix la base d'un ampli programa de sis anys, destinat a eliminar les traves a la lliure circulació de mercaderies a través de les fronteres de la UE, i que dona origen, per això, al «mercat únic». El 9 de novembre de 1989 es produeix un canvi polític important quan es derroca el mur de Berlín i, per primera vegada en 28 anys, s'obre la frontera entre les dues Alemanyes, que es reuneixen aviat en un sol país. En 1993 culmina la creació del mercat únic amb les «quatre llibertats» de circulació: mercaderies, serveis, persones i capitals. La dècada dels noranta és també la de dos Tractats: el de Maastricht, de la Unió Europea, de 1993, i el d'Amsterdam de 1999. En 1995 ingressen en la UE tres països més, Àustria, Finlàndia i Suècia. Els acords signats en Schengen, petita localitat de Luxemburg, permeten gradualment al ciutadà viatjar sense haver de presentar el passaport en les fronteres. L'euro és la nova moneda de molts europeus. En 2004, deu nous països ingressen en la UE, les divisions polítiques entre l'Europa de l'est i de l'oest es donen per resoltes definitivament. Actualment la Unió Europea es mou entre, d'una banda, l'ampliació a d'altres països entre els quals Turquia és el més rellevant i, de l'altra, el poder avançar en la unió política. En el segon apartat sembla que hi ha hagut una certa aturada, tenint en compte que la Unió Europea està immersa en una crisi política al costat de la crisi econòmica actua.

SEGONA PART

Responen a TRES de les cinc qüestions següents. (6 punts; 2 punts cadascuna)

1) Expliqueu què significa l'afirmació «la sobirania resideix en el poble» i per quins motius el liberalisme la va formular.

L'expressió significa que el poder emana de la població, des de baix, i que els governants, mitjançant el concepte de contracte rousseauià, tenen capacitat de decidir i de governar perquè el ciutadans els deixen la sobirania que, en última instància, tenen ells. Aquest concepte està en l'arrel de la doctrina liberal i és un precepte bàsic de la democràcia. Els motius que van portar a formular-ho fou que significava precisament el contrari de la significació del poder dels règims monàrquics absolutistes contra els quals lluitaven. Mentre la monarquia absoluta prima la dinastia familiar i l'origen diví del poder, la democràcia representaria tot el

contrari. D'aquesta manera el poder ve del poble, els governants són representatius i no es pot donar l'absolutisme de cap de les maneres.

Puntuació: caldria tenir en compte que el grau de valoració de la pregunta seria màxima si es donen en la resposta els referents històrics del liberalisme quan aquest principi jurídic-polític va ser formulat, encara que es posin exemples que arribin fins a l'actualitat.

2) Adolf Hitler és qualificat de racista i antisemita. Expliqueu què significa aquesta afirmació i què va comportar durant el període nazi.

Hitler en el seu llibre doctrinari Mein Kampf ja va mostrar el seu antisemitisme i el seu racisme. Per al nazisme la identitat nacional tendeix a construir-se des de consideracions racials i des d'una voluntat d'afirmació envers els elements febles de la pròpia nacionalitat o, més encara, front els pobles veïns, considerats inferiors i enemics. L'antisemitisme i aquesta ideologia va portar al que es va anomenar "la solució final", l'aniquilament dels jueus a Alemanya i a d'altres parts de l'Europa ocupada, la qual cosa va dur a l'holocaust que és la posada en pràctica d'aquest pla.

Puntuació: per obtenir la puntuació màxima, la resposta ha de fer necessàriament referència a les dues qüestions formulades: la definició de racista i antisemita i el que va suposar en la política del règim hitlerià. Si la resposta només inclou una de les preguntes, la puntuació serà com a màxim un punt.

3) Digueu què és la guerra freda i quin dels esdeveniments següents s'hi relaciona: la Guerra del Vietnam, la independència d'Irlanda o el Maig del 68.

D'aquests tres fenòmens el que té a veure amb la Guerra Freda és la Guerra del Vietnam, guerra emblemàtica d'aquest període i que comprèn des de mitjans dels anys cinquanta fins el 1975-76. Una lluita entre el Vietnam del Sud (República del Vietnam), ajudada pels Estats Units, i el Vietnam del Nord (República Democràtica del Vietnam), comunista i ajudada per la Xina i la URSS. L'expressió de Guerra Freda es refereix al conflicte polític-ideològic que té lloc des de la fi de la Segona Guerra Mundial, el 1945, fins a la caiguda del Mur de Berlín, el 1989, entre el bloc occidental i capitalista liderat pels Estats Units i el bloc oriental i comunista liderat per la Unió Soviètica. La denominació de guerra estaria formulada perquè va significar un enfrontament a tots nivells, ideològic, polític, econòmic, social, militar, tecnològic, propagandístic i esportiu, mentre que era qualificada de freda perquè els dos principals contrincants no es van enfrontar mai directament. Aquestes grans potències es van limitar a actuar com a eixos d'influència sobre el poder de molts països al món que es convertien en satèl·lits i aliats d'ells. Llavors serien en el marc territorial d'aquests països on tindrien lloc els enfrontaments armats –"guerra calenta"– derivats de l'antagonisme entre els principals, com és el cas de la Guerra del Vietnam.

Puntuació: la valoració màxima es donarà quan l'examinand expliqui què és la guerra freda i la relació amb la Guerra del Vietnam. Si només s'explica la guerra freda o aquesta es relaciona amb algun altre esdeveniment, la puntuació serà com a màxim d'un punt.

4) Relacioneu cada personatge amb un dels fets històrics següents i escriviu el número corresponent en les caselles de la columna de la dreta.

Lula I. da Silva	Presidència del Brasil
Juan Domingo Perón	Presidència de l'Argentina
Mao Zedong	Líder de la revolució comunista xinesa
Winston L. S. Churchill	Primer ministre britànic
Iàssir Arafat	Líder palestí
Harry S. Truman	Segona Guerra Mundial

Puntuació: l'enumeració correcta dels personatges serien els dos punts i amb un d'equivocat seria un punt. A partir d'aquí no es valoraria la pregunta.

5) Esmenteu tres conseqüències de la caiguda del mur de Berlín.

La caiguda del Mur de Berlín sol ser l'emblema de la fi de la guerra freda i en la política internacional va produir la fi del règims polítics dels països de l'est, satèl·lits de la Unió Soviètica que també va desaparèixer. Va obrir la porta a la unificació alemanya amb la desaparició de la República Democràtica Alemanya. Això significà una ampliació de la Unió europea sense precedents i l'ampliació de l'OTAN. Un món que evolucionarà cap a la globalització i l'aparició de nous països ascendants a l'Àsia. L'examinand pot expressar d'altres conseqüències que el corrector ha de valorar si forma part del procés.

Puntuació: si l'examinand només posa dues conseqüències, no pot tenir més d'un punt. Si en posa només una, no pot tenir més de 0,5 punts.